

Espoon kaupungin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista TIIVISTELMÄ

Espoon kaupunki katsoo, että oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus on tarpeellinen. Espoon kaupungin mielestä lainsäädännön uudistuksella tulisi pyrkiä tuen käsitteistön ja rakenteen yhtenäistämiseen varhaiskasvatuksesta aina toiselle asteelle. Lähtökohtana tulee olla ryhmän pedagogiikan suunnittelu ja muokkaaminen kaikkien lasten oppimista tukevaksi inklusiivisten periaatteiden mukaisesti.

Espoon kaupunki on huolissaan siitä, että esiopetuksen osuus lakiluonnoksen kirjauksissa on hyvin ohut ja puutteellinen. Kokonaisuudistus ei huomioi riittävästi esiopetuksen perusopetuksesta eroavaa toimintaympäristöä ja -kulttuuria, eri tavoin ohjaavia opetussuunnitelmia, eikä sitä, että suurin osa esiopetusikäisistä lapsista osallistuu myös täydentävään varhaiskasvatukseen, jolloin heitä koskee kaksi hyvin eri tavoin tuesta säättävää lakia päivän aikana. Espoon kaupunki toteaa, että esityksestä jää erittäin epäselväksi, mitä kaikkia lainkohtia sovelletaan esiopetukseen ja kuinka niitä pitäisi tulkita esiopetuksen kontekstissa.

Espoon kaupunki on huolissaan moniammatillisen ja monialaisen työn merkityksen vähenemisestä. Oppilaiden tuen järjestäminen tarkoituksenmukaisella tavalla edellyttää monien oppilaiden kohdalla asioiden pohtimista moniammatillisesti. Ilman minkäänlaista veloitetta osallistua tähän voivat hyvinvointialueet vähentää resursseja tästä työstä.

Perusopetuslain 18 §:n muutosten sekä esityksen 20 h §:n osalta Espoon kaupungin näkökulma on, etteivät esitetyt korvaavat toimenpiteet esimerkiksi nykyisiin mahdollisuuksiin lyhentää oppilaan koulupäivää määrääjäksi ole kaikille oppijoille riittäviä. Kaupunki katsoo, että riski jäädä ilman päättötodistusta kasvaa erityisesti paljon poissaolevilla tai rikkonaisella koulunkäyntiaustalla myöhään maahan tulleilla oppilailta.

Espoon kaupunki katsoo, ettei lailla tule rajoittaa oppilasryhmien muodostamista vaan se tulee jättää koulujen operatiivisen johdon ratkaistavaksi. Espoon kaupunki katsoo myös, ettei perusopetuslakiin tule kirjata sellaisia opetuksen järjestämisen edellytyksiä selvästi heikentäviä määräyksiä (esim. koskien ryhmäkokoja), joiden täytäntöönpano vaatii uusia kiinteistöinvestointeja.

Espoon kaupunki katsoo, etteivät esityksen pohjalla olevat taloudelliset vaikutusarvioinnit vastaa opetuksenjärjestäjien todellista tilannetta vaan kustannukset tulevat olemaan huomattavasti esitettyä korkeammat. Espoon kaupunki edellyttää, että opetuksenjärjestäjälle tulevat kustannukset korvataan täysimääräisinä. Merkittävin kustannuksiin vaikuttava ero esityksestä johtuu opetusryhmien muodostamiseen liittyvästä säädöksestä ja se tulee arvioida kokonaan uudelleen keräämällä tarkempaa tietoa opetuksen järjestäjien nykytilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä. Myös opetuksen järjestäjien toimintaympäristöjen erilaisuus, kuten kielellistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä ja sairaalan sijaintikunnasta syntyvä velvollisuus antaa konsultatiivista tukea ja niistä seuraavat kustannuserot tulee huomioida esitettyä paremmin. Espoon kaupungin arvion mukaan lakimuutoksen täytäntöön panoon vaadittavat uudet opettajamäärät ovat selvästi esitettyä suuremmat.

Konsultoivan sairaalaopetuksen lisääminen lakiin on ajatuksena hyvä, mutta edellyttää esitystä tarkempia rajauksia, määrityksiä ja isompia resursseja. Hallituksen esityksessä on myös muita uusia käsitteitä, jotka jäävät epäselviksi ja niiden perusteluja tulee tarkentaa tulkinnanvaraisuuden vähentämiseksi. Lakiluonnoksessa on ehdottomasti korjattava varhennettua opetusta koskeva päätöksentekijä siten, että se on asuinkunnan tehtävä.